

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 13. juuni 2022
(OR. en)

10202/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0184(NLE)

COEST 454
POLCOM 59

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	13. juuni 2022
Saaja:	Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 277 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahelise laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 277 final.

Lisatud: COM(2022) 277 final

Brüssel, 13.6.2022
COM(2022) 277 final

2022/0184 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahelise laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Lisatud ettepanek on õigusakt, millega antakse luba sõlmida Euroopa Liidu ja Kirgiisi Vabariigi vaheline laiendatud partnerlus- ja koostööleping (edaspidi „leping”).

Praegu tuginevad Euroopa Liidu (EL) ja Kirgiisi Vabariigi suhted partnerlus- ja koostöölepingule, mis allkirjastati Brüsselis 9. veebruaril 1995 ja mis jõustus 1. juulil 1999.

21. septembril 2017 võttis nõukogu vastu otsuse, millega anti luba alustada Kirgiisi Vabariigiga läbirääkimisi laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu üle. Läbirääkimised lepingu üle algasid detsembris 2017. Euroopa Liit ja Kirgiisi Vabariik jõudsid lepingu üle peetavate läbirääkimistega lõpule juunis 2019 pärast seitset läbirääkimisvoorut. Lepingu tekst parafeeriti 6. juulil 2019.

Leping on oluline samm, mis aitab tihendada ELi poliitilisi ja majanduslikke suhteid Kesk-Aasiaga. See tugevdab poliitilist dialoogi ja tõhustab koostööd paljudes eri valdkondades ning loob nõnda aluse, mis võimaldab muuta ELi ja Kirgiisi Vabariigi kahepoolseid suhteid tulemuslikumaks. Ühtlasi annab leping tunnistust sellest, et EL saab arendada laiapõhjalisi suhteid Euraasia Majandusliidu liikmega.

Leping sisaldab ELi tüüpsätteid inimõiguste, Rahvusvahelise Kriminaalkohtu, massihävitusrelvade, väike- ja kergrelvade ning terrorismivastase võitluse kohta. Partnerlus- ja koostööleping käsitleb koostööd ka sellistes valdkondades nagu tervishoid, keskkond, kliimamuutused, energeetika, maksundus, haridus ja kultuur, töö, tööhõive ja sotsiaalküsimused, teadus ja tehnoloogia ning transport. Lepingus käsitletakse ka õiguslast koostööd, õigusriigi põhimõtet, rahapesu ja terrorismi rahastamist, organiseeritud kuritegevust ja korrupsiooni. Lepingu kaubandusosa tagab ettevõtjatele eeldatavasti parema regulatiivse keskkonna ja toob seega ELi ettevõtjatele märkimisväärset majanduslikku kasu. Leping ei ole algatus, mis kuuluks õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) alla.

Lepinguga luuakse institutsiooniline raamistik, mille moodustavad koostöönõukogu, koostöökomitee ja parlamentaarne koostöökomitee (vt VII jaotis „Institutsioonilised, üld- ja lõppsätted”) ja intellektuaalomandiõiguste allkomitee, ning nähakse ette võimalus luua allkomiteesid ja muid organeid, kes abistavad koostöönõukogu. Samuti kehtestatakse sellega kohustuste täitmise mehhanism juhuks, kui üks lepinguosaline ei täida lepingu alusel võetud kohustusi.

Leping asendab oma jõustumishetkest alates ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu, mis allkirjastati 9. veebruaril 1995.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Leping lähtub Kirgiisi Vabariigi ja ELi püüdlustest ja vajadustest arendada oma kahepoolseid suhteid vastavalt mõtteviisile, mida on kirjeldatud nõukogu 22. juuni 2017. aasta järeldustes ELi Kesk-Aasia strateegia kohta. Leping aitab kaasa 15. mail 2019 vastuvõetud ELi uue Kesk-Aasia strateegia rakendamisele.

Lepinguga ajakohastatakse 1999. aasta partnerlus- ja koostöölepingut, laiendades selle kohaldamisala uutesse koostöövaldkondadesse ja uuendades vastastikuste kaubandus- ja majandussuhete õigusraamistikku kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) eeskirjade ja piirkondlike majanduslepingutega.

Kui lepingut juba rakendatakse, on sellele kasulikuks täienduseks kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriv erikord (GSP+), mida on Kirgiisi Vabariigi suhtes kohaldatud alates 2017. aastast. Erikord pakub täiendavaid tariifseid soodustusi selle eest, kui järgitakse inimõiguste, valitsemistava, keskkonna ja tööõiguse valdkonna 27 põhikonventsiooni.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Lepingus võetakse täielikult arvesse aluslepinguid ning sellega säilitatakse liidu õiguskorra terviklikkus ja autonoomia. Sellega edendatakse liidu väärtusi, eesmärgi ja huve ning tagatakse liidu poliitika ja meetmete kooskõla, tõhusus ja järjepidevus.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

2.1. Materiaalõiguslik alus

Kohtupraktikas on sedastatud, et kui ELi meetme kontrollimise käigus selgub, et sellega taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üks neist on määratletav peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonnana, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab meetmel olema üksainus õiguslik alus, st peamisest või ülekaalukast eesmärgist või valdkonnast tulenev õiguslik alus. Erandkorras, kui on tuvastatud, et meetmega taotletakse korraga mitu lahutamatu seotud eesmärki või reguleeritakse mitut valdkonda, ilma et üks oleks teise suhtes teisejärguline, mistõttu on kohaldatavad aluslepingu erinevad sätted, peab niisugune meede põhinema vastavatel erinevatel õiguslikel alustel (vt selle kohta 10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus komisjon vs. parlament ja nõukogu, C-178/03, EU:C:2006:4, punktid 42 ja 43; 11. juuni 2014. aasta kohtuotsus komisjon vs. nõukogu, C-377/12, EU:C:2014:1903, punkt 34, 14. juuni 2016. aasta kohtuotsus parlament vs. nõukogu, C-263/14, EU:C:2016:435, punkt 44) ja 4. septembri 2018. aasta kohtuotsus komisjon vs. nõukogu (Kasahstan), C-244/17, ECLI:EU:C:2018:662, punkt 40).

Praegusel juhul taotletakse lepinguga kaht peamist eesmärki ja sellega reguleeritakse kaht valdkonda – arengukoostööd ja ühist kaubanduspoliitikat. Seetõttu peaks kavandatud otsuse õiguslikuks aluseks olema Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklid 207 ja 209¹.

Tuleb märkida, et lepingus ei käsitleta liikmesriikide pädevusse kuuluvaid valdkondi ning seega ei ole ELi liikmesriikidel vaja saada lepingu osalisteks.

2.2. Menetlusõiguslik alus

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 punktis a on sätestatud, et kui Euroopa Parlamendilt on saadud nõusolek, võetakse vastu otsus lepingu sõlmimise kohta.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikega 8 on ette nähtud, et nõukogu teeb otsuseid kvalifitseeritud häälteenamusega, välja arvatud Euroopa Liidu toimimise lepingu

¹ 2014., 2015., 2016. ja 2017. aasta voogude kohta kehtiva aruandluse põhjal on Kirgiisi Vabariiki arenguabi komitee ametliku arenguabi saajate nimekirja kuuluv madalama keskmise sissetulekuga riik, nagu on märgitud 11. märtsi 2014. aasta määruse nr 233/2014 (millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend aastateks 2014–2020) artikli 1 lõikes 1.

artikli 218 lõike 8 teises lõigus nimetatud asjaoludel, mil nõukogu teeb otsuse ühehäälselt. Arvestades, et lepingu kaks peamist aspekti on kaubanduspoliitika ja arengukoostöö, kehtib käesoleval juhul hääletuskorrana seega kvalifitseeritud hääldenamused.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Lepingus käsitletakse ELi pädevusse kuuluvaid küsimusi ning see tugevdab poliitilist dialoogi ja koostööd ELi ja Kirgiisi Vabariigi vahel. Seetõttu on vaja meetmeid võtta ELi, mitte liikmesriikide tasandil.

- **Proportsionaalsus**

Leping ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik, et saavutada ELi ja Kirgiisi Vabariigi vaheliste suhete tugevdamise poliitilised eesmärgid, et seeläbi edendada demokraatlikke reforme, õigusriigi põhimõtet ja kestlikku majandusarengut kui vahendeid, millega suurendada Kirgiisi Vabariigi stabiilsust ja turvalisust. Lepingu tõttu ei pea liit muutma oma õigusnorme ega standardeid üheski reguleeritud valdkonnas.

3. KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsultatsioonid**

Nõukogu on läbirääkimiste kõigis etappides korrapäraselt teavitatud ja temaga on nõu peetud nõukogu asjaomases töörühmas, eeskätt Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia töörühmas ja kaubanduspoliitika komitees.

Euroopa Parlamenti on läbirääkimiste vältel korrapäraselt ja kiiresti teavitatud.

Kõrge esindaja ja komisjon leiavad, et nõukogu läbirääkimisjuhistes seatud eesmärgid on saavutatud ja et lepingu eelnõu võib esitada sõlmimiseks.

- **Mõju hindamine**

Mõju ei hinnatud, sest valdavalt uuendatakse ja täiustatakse lepinguga kehtivat partnerlus- ja koostöölepingut ning see tähendab, et lepinguga ei kehtestata olulisi uusi koostöövaldkondi, millel oleks märkimisväärne majanduslik, sotsiaalne või keskkonnamõju. Eeldatav mõju on peamiselt poliitiline, ELi eesmärk on toetada partnerriigi poliitilist kurssi ning tugevdada ELi poliitilist kapitali. Kirgiisi Vabariigis võib positiivne sotsiaalne mõju ilmned peamiselt seoses õigusriigi, inimõiguste ja turvalisuse kohta kavandatud sätetega. Samuti võib eeldada, et ärikeskkonna paranemise tulemusena intensiivistub kaubavahetus, kuid sellega ei kaasne kummagi poole konkreetsete tööstussektorite jaoks riske, sest Kirgiisi Vabariik ja EL ei konkureeri samades sektorites. Nagu tegevuskavas märgitud, ei annaks mõjuhinnangu tegemine piisavat lisaväärtust.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahelise laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 207 ja 209 koostoimes artikli 218 lõike 6 punktiga a ja artikli 218 lõikega 7,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu otsuse (EL) [...] kohaselt kirjutati alla ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vahelisele laiendatud partnerlus- ja koostöölepingule, eeldusel et see hiljem sõlmitakse.
- (2) Leping on oluline samm Euroopa Liidu aktiivsemates poliitilistes ja majanduslikes suhetes Kesk-Aasiaga. Leping tugevdab poliitilist dialoogi ja parandab koostööd paljudes valdkondades ning aitab seega muuta kahepoolsed suhted Kirgiisi Vabariigiga tulemuslikumaks.
- (3) Leping tuleks Euroopa Liidu nimel heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga kiidetakse Euroopa Liidu nimel heaks ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Kirgiisi Vabariigi vaheline laiendatud partnerlus- ja koostööleping.

Lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja nimetab isiku(d), kes on volitatud Euroopa Liidu nimel esitama lepingu artiklis 318 osutatud teate, et väljendada Euroopa Liidu nõusolekut end lepinguga siduda

Artikkel 3

Lepingu artikli 27 lõike 2 punkti a alapunkti ii kohaldamisel kiidab lepingu muudatused, mis tehakse kaubanduskoosseisus tegutseva koostöökomitee geograafilisi tähiseid käsitlevate otsustega, liidu nimel heaks komisjon. Kui huvitatud isikud ei jõua kokkuleppele pärast teatava geograafilise tähise kohta esitatud vastuväiteid, võtab komisjon vastu seisukoha määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 57 lõikes 2 kehtestatud korras.

Artikkel 4

1. Lepingu IV jaotise 8. peatüki B jao 4. alajao alusel kaitstavat nimetust võib kasutada iga ettevõtja, kes turustab asjaomasele spetsifikaadile vastavaid põllumajandustooteid, toiduaineid, veini, aromatiseeritud veini või kangeid alkoholseid jooke.
2. Lepingu artiklitega 119–123 ettenähtud kaitse, sh mõne huvitatud isiku taotlusel, tagavad vastavalt lepingu artiklile 124 liikmesriigid ja liidu institutsioonid.

Artikkel 5

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*